

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v torek, dne 19. decembra 1933.

Štev. 145.

Kaj je z načrtnim gospodarstvom?

Te dni so poročali listi, da uvede Turčija svojo petletko in da v Rusiji razpravljajo o novi petletki. Pa tudi v drugih državah prodira vedno bolj načrtno gospodarstvo in pred kratkim smo poročali o velikem govoru zunanjega ministra dr. Beneša, kako namerava Češkoslovaška z načrtnim gospodarstvom omogočiti uvoz žita, da s tem doseže kompenzacije za izvoz svojih industrijskih izdelkov. Povsod na svetu torej načrtno gospodarstvo prodira in jasno je, da bo mogoče sedanjo gospodarsko krizo odpraviti le z načrtnim gospodarstvom. Kajti pravilna razdelitev produkcije, ko tudi pravilna razdelitev odjema in potrošnje blaga je mogoča le z načrtnim gospodarstvom. Čim bolj bo katere država doma že sama izvedla načrtno gospodarstvo, tem uspešneje bo tudi mogla nastopati na velikih mednarodnih gospodarskih konferencah. Varna bo pred presenečenji in mogla bo tudi izpolniti obveze, ki jih bo sprejela. Ze samo to je dosti velik razlog, da tudi pri nas začnemo z načrtnim gospodarstvom.

Toda pri nas so še mnogo tehtnejši razlogi, da se začne gospodariti po načrtu in po izdelanem sistemu. Z osvobođenjem in z zedinjenjem so za vsako pokrajino naše države nastale nove gospodarske možnosti, pa tudi čisto nove naloge. Spremenila se ni le smer prometa, predlagali se niso le pogojni produkcije in pogojni prodaje, temveč tudi vse gospodarsko življenje je dobilo čisto nov značaj. Če je preje bila gospodarska osamosvojitve našega naroda le medosegljiv ideal, je postal sedaj ta ideal nujna in osnovna programna točka vse naše gospodarske politike. Jasno pa je, da takšnega, vse naše gospodarstvo obsegajočega programa ni mogoče kar iz rokava stresti, temveč da je treba z vso pridnostjo in z vsem kritizmom zbrati vse podatke o našem gospodarstvu, da ti podatki potem kar sami narekujejo, kakšen mora biti naš gospodarski program.

Vsega tega pa se pri nas ni delalo, temveč prepustilo se je, da slučaj odloča o razvoju našega gospodarstva. Kakor je pač naneslo, tako so se pri nas ustvarjale industrije, tako se je pri nas izvažalo blago, tako se je gospodarilo na deželi in v mestih. Dokler je bilo še vsega dosti, je tudi tako šlo, a ko nas je le malo stisnila gospodarska stiska, pa kar ne gre več. In ne znamo si niti prav pomagati in morda ni dežele na svetu, kjer bi se podala taka kopica najraznovrstnejših predlogov za ozdravljenje vseh gospodarskih težkoč. Od samih predlogov je nastal nov kaos, ker je predlog pobijal drugega.

Toda enkrat bo le treba, da tudi pri nas začnemo gospodarsko politiko voditi po načrtu, da ne bomo na enem kraju nekaj postavljali, kar na drugem rušimo. Pri vsem bogastvu naše zemlje vendar nismo tako bogati, da bi samo mi smeli prepustiti vse le slučajnemu razvoju. Še bolj bo sila predla, če ne bomo začeli s sistematičnim delom za dvig našega gospodarstva.

Vsa delo pa mora imeti glavo, ki to delo vodi. Prav tako tudi načrt za obnovo gospodarstva. Ne gre, da bi se vsak kar sproti zamisli, kaj treba ukreniti, temveč tu mora biti inštanca, ki odloča o tem, kaj se bo delalo in kako se bo delalo. In ta inštanca ne more biti nobena druga ko gospodarski svet, čigar ustanovitev je z zakonom že sklenjena in ki so ga naši industrijalci prav te dni zopet zahtevali.

Na začetku načrtnega gospodarstva je gospodarski svet in zato se naj ta tudi že enkrat ustanovi. Ne samo zato, ker je nujen potreben, temveč predvsem zato, da se manifestira obojčna volja sodelovanja z gospodarskimi sloji.

Enotno stališče jugoslovan. trgovstva

Važna konferenca zastopnikov zvez trgovskih združenj v Zagrebu

Sredi preteklega tedna je bila v Zagrebu pomembna konferenca zastopnikov najštevilnejših gospodarskih združenj v državi. Konference so se med drugim udeležili: predsednik zveze trgovcev Savske banovine Ivan Prpić, predsednik zveze trgovskih združenj na področju beograjske in skopske zbornice Nedeljko Savić, predsednik Zveze trgovskih združenj v Ljubljani Josip J. Kavčič, podpredsednik zagrebškega združenja trgovcev in podpredsednik združenja trgovskih potnikov Anton Klein, predsednik zagrebškega združenja Rudolf Pašarić in tajnik združenja Stjepan Bogdan.

Zastopniki teh organizacij so se sestali, da razpravljajo o čim močnejši organizaciji trgovskega stanu v državi in o možnostih, da se sedanje težko gospodarsko stanje popravi. Zlasti pa se je razpravljalo o novih gospodarskih zakonskih načrtih in uredbah ter je bila v vseh teh vprašanjih konstatirana popolna soglasnost. Sklenjeno je bilo, da se store pri vladi in poslancih vsi mogoči koraki, da se ti zakonski predlogi modificirajo v smislu sklepov beograjske konference z dne 26. in 27. novembra 1933.

Soglasno se je nadalje povdarilo, da bi bila obvezna trgovska združenja zlasti poklicana, da bi ta predlagala oblastem davčne kategorije, kakor se to že uspešno izvaja pri nekaterih davčnih upravah. Konstatirana je bila tudi velika nevarnost, da

brezposelnost še naraste vsled zmanjšanja tujkega prometa in nazadovanja avtomobilskega prometa ter drugih posledic, ki bi mogle nastati vsled novih davčnih predlogov.

Nato se je razpravljalo o industrijskih prodajalnah in je bilo soglasno sklenjeno, da bodo vse, na konferenci zastopane organizacije delale na to, da se morajo smatrati industrijske prodajalne kot samostojne trgovine in je zato treba z njimi kot takšnimi postopati in to tudi pri individualnem obdačenju.

Zastopniki omenjenih organizacij se dobro zavedajo svoje odgovornosti do države in do gospodarskih krogov, katerih zaupanje uživajo. Vedno so pripravljeni pomagati naši narodni državi in pripravljeno so k vsakemu sodelovanju, če se dela racionalno in v korist splošnosti.

Tudi ta konferenca dokazuje, da je gospodarska situacija zelo resna, zato tem bolj upajo gospodarski krogi, da bodo s svojimi lojalnimi in upravičenimi predlogi našli pri kr. vladi in narodnih poslancih popolno razumevanje. To tem bolj, ker na tej konferenci zbrani zastopniki zastopajo nad četrt milijona organiziranih gospodarstvenikov.

Predsednik trgovskega združenja v Osijeku Bernardo Krešić, ki je bil iste dni slučajno v Zagrebu, se je popolnoma pridružil vsem sklepom konference.

Jugoslovansko-avstrijski trg. odnošaji

Iz predavanja bivšega predsednika avstrijske vlade prof. dr. Streeruwitza v Jugoslovansko-avstrijski trgovski zbornici na Dunaju

Da poveča zanimanje za Jugoslavijo, je priredila Jugoslovansko-avstrijska trgovska zbornica na Dunaju predavanje bivšega avstrijskega predsednika vlade in znanega gospodarskega strokovnjaka univ. prof. dr. Streeruwitza, ki je dne 15. t. m. predaval v veliki svečani dvorani Industrijskega doma na Dunaju o »Avstriji in Jugoslaviji v okviru evropskega gospodarstva«.

Predavanja se je udeležila najodličnejša dunajska publika in številni zastopniki jugoslovanske dunajske kolonije s poslaniškim Nastasijevićem na čelu. Predavanje dr. Streeruwitza, ki ga objavljamo v izveščku, je posebno važno zaradi tega, ker podaja v jasnih besedah program in raziranje avstrijskih gospodarskih krogov. V smeri glavnih misli tega predavanja se bo po vsej verjetnosti razvijala tudi avstrijska gospodarska politika.

V uvodu svojega predavanja je omenil dr. Streeruwitz, da so narodi Podonavja pozabili, da obstoje poleg 20 letnih nasprotstev v zadnjih letih tudi stoletja skupne kulture in gospodarskega sodelovanja. Zaradi sedanjih nasprotij pa ni treba, da bi živeli narodi vsled nezadostnega sodelovanja še leta v pomanjkanju in bedi.

Vsako mora razumeti, da nalagajo težki dogodki zadnjega časa Avstriji neko rezero. Če hočemo kljub temu priti do normalnih odnošajev s sosednimi državami, potem zato, ker čutimo lastno nadlogo in ker so dogodki dokazali, da ni avstrijske nadloge, ki je ne bi občutili tudi sosedni Avstrije. Do gospodarskega sporazuma hočemo zato priti ne samo zaradi svojega lastnega položaja, temveč tudi zato, ker se zavedamo skupne odgovornosti za usodo vse srednje Evrope.

Tudi obojevalci novodobnega svetovnega gospodarstva spoznavajo, da ni sedanja kriza le prehodni pojav, temveč da pomeni dolgotrajno nazadovanje v razvoju. Vedno težje bomo krili svoje potreščine v čezmorskem blagu, ker se more sedaj

voz na eno četrtino, dočim je jugoslovanski izvoz ohranil 2/3 prvotnega obsega.

Ne da bi se spuščal v podrobnosti, navajam konkretno, kar smatram za potrebno.

I. Gospodarstvo evropskega vzhoda (vključno z Jugoslavijo) ne more konkurirati s čezmorskim kmetijstvom. In če se ne posreči zaježiti ameriške hiperprodukcije, bodo vzhodne države Evrope vedno čutile uničujočo posledico nizkih čezmorskih cen. Zlasti za revne države je v tem velika izguba.

II. Iz tega sledi, da se mora agrarni vzhod orientirati v prvi vrsti napram srednje in zlasti zapadno evropskim državam.

III. Če pa je tako, potem mora vzhod ohranjati pri zapadnih in srednjeevropskih državah ne samo voljo, da pri njem kupujejo, temveč jim tudi omogočiti, da morejo pri njem kupovati. Kupna sila srednjeevropskih držav mora zato ostati visoka, da morejo čez svojo lastno agrarno produkcijo kupovati tudi tuje agrarne proizvode. Osiromašena dežela ne more za daljšo dobo vzdrževati trgovinskega prometa, ki bi ga vršila z zamenjavo blaga za denar.

Avstrija, ki je država v srcu Evrope, ki je odrezana od morja in ki ni na nobeni strani zavarovana, se ne more odreči te pravice, da si zagotovi široko podlago za svojo prehrano. To zahteva že samoobramba države. Pa tudi v avstrijski industriji zaposleno prebivalstvo mora živeti. Zato avstrijska industrija potrebuje sosedni vzhod za plama svojih izdelkov, ker ni dovolj močna, da bi en maso konkurirala s svetovno industrijo. Prav tako pa tudi vemo, da se nobena država ne more odreči postopni industrijalizaciji in tako tudi Jugoslavija ne.

Obstoji pa srednja pot, ki bi bila v tem: Če more Avstrija po starih petih prodajati svoje finalne izdelke, potem se poveča kupna moč njenega mestnega prebivalstva, ki bo moglo zato več uvažati agrarnih pridelkov, pa čeprav bo domače kmetijstvo zaščiten. Če pa se bo še zahtevalo, da cenje pridelkov iz vzhoda ne smejo škodovati cenam domačih pridelkov, potem bo imel od tega tudi uvoznik z vzhoda dobiček. Ker bo več dobil za svoje pridelke, bo mogel kupiti tudi več industrijskih izdelkov. Zamenjava blaga bo med obema državama živahnejša.

Zavedam se, da nisem povedal nič novega in tudi nočem povedati nič novega, ker glavno je to, da je to, kar se pove, resnično. Želim, da bi se moje besede sprejele tako, kakor so bile mišljene, namreč nepolitično in iskreno.

Poleg odgovornosti, ki jo imamo, imamo tudi to dolžnost, da delamo na to, da se še enkrat neha sedanja doba borbe in nezaupanja in da preprečimo, da bi se spremenila vsled teh borb hiša, v kateri stanujemo, v razvalino.

ANGLESKA KONCESIJA V TREPČI

Poročali smo že, da je imela družba Mines Limited Co iz Jugoslavije v Londonu svoj letošnji občni zbor. Poročila so bila zelo ugodna in se jih objavili vsi angleški in jugoslovanski dnevniki. Tako piše »Near East and India« o velikem napredku koncesije v Trepči. Čisti dobiček leta z dne 30. septembra je znašal 221.333 funtov, dočim je bil leta 1931/32 samo 114.348 funtov in predlanskim samo 109.825. Produkcija je v preteklem letu dosegla 535.896 ton (lani samo 397.963 ton). Družba je skoraj ves pridelek kovin izvozila. Svinca so pridobili 58.852 ton, kositra 83.297 ton. Lani je bil pridelek 48.566 in 62.192 ton. Ta napredek je dokaz, da bo družba lahko delovala še nadalje s primernim dobičkom in je Trepča angleške pohvalne izjave popolnoma zaslužila. Kakor čujemo, bo ista družba prevzela še nekatere jugoslovanske rudnike.

Gozdovi in javne dajatve

Iz referata inž. Otmarja Miklaura

(Nadaljevanje.)

Ce pregledamo, katere davke se plačuje od gozda, potem vidimo, da v Dravski banovini obremenjujejo čisti gozdni dohodek ti davki:

1. državna zemljarina;
2. banovinski splošni prirez na zemljarno;
3. banovinski cestni prirez na zemljarno;
4. zdravstveni prirez na zemljarno;
5. občinski prirez na zemljarno;
7. občinski kuluk, oziroma odplačilo za kuluk.

Od časa do časa pa še doklade za cerkvene občine, vodne zadruge itd.

Poleg tega je gozdni kosmati dohodek (gozdna taksa od panja) še neposredno obremenjen z 2% banovinsko doklado za sečo ter 2% državnim dodatkom za pogozdovanje.

Posredno pa je gozdni dohodek obremenjen z davkom za izredno uporabo državnih, banovinskih in občinskih cest. Nadalje pa v primeru, da predeluje okrogel les na svoji žagi v rezan les, po tolmačenju davčnih uradov v Dravski banovini še s skupnim davkom na poslovni promet v višini 4% prodajne faktorne cene.

Zemljarina je urejena po predpisih zakona o neposrednih davkih iz leta 1928. Zemljarina se deli v dva dela: v osnovni davek in dopolnilni prirez, ki se odmerja od čistega katastralnega dohodka zemljišča. Davčna stopnja za osnovno zemljarno se vsako leto odreja s finančnim zakonom in je znašala leta 1929 12 odstotkov, leta 1930. 12 odstotkov, leta 1931. 10 odstotkov, leta 1932. 8 odstotkov in leta 1933 10 odstotkov čistega katastrskega dohodka. Dopolnilni prirez se odmerja po progresivni lestvici, določeni po zakonu o neposrednih davkih. Ta lestvica se začne z 2 odstotkoma in se povzpne na 8 odstotkov. Za srednje velike gozdove znaša torej pri-

blizno 5 odstotkov. Na dopolnilni prirez se ne smejo nalogati nobeni samoupravni prirezi.

Katastrski dohodek se je v krajih, kjer je že obstojal kataster zemljišč, določil na ta način, da se je stari, v kronah izraženi dohodek spremenil v dinarje v razmerju ena krona je en dinar. Ta znesek se je pomnožil s količnikom, ki so ga določile posebne komisije. Znašal je od 18 do 30 odstotkov. Kot podlaga so pri izračunju služile cene v letih 1925 do 1926, torej v časih, ko je vladala za les in deželne pridelke dobra konjunktura.

Katastrski čisti dohodek znaša v Dravski banovini za 1 ha najboljše gozdnega zemljišča 364,80 Din in se potem polagoma niža na nič. Tako je n. pr. za Maribor I določen čisti katastrski dohodek v prvem razredu na 295,6 in pada v 2. na 194,8, v 3. na 138,2, v 4. na 90,4, v 5. na 55,6, v 6. na 31,2, v 7. na 17,2 in v 8. na 0 Din. Povprečno znaša v Dravski banovini čisti katastrski dohodek 75 Din za ha. Če računamo, da znaša povprečni letni prirastek na ha en kubični meter lesa — in v trajnem gospodarstvu se izkorišča samo ta množina prirastka — potem je imela ta množina lesa v času konjunkturalne vrednosti od 200 do 600 Din, dočim ima sedaj komaj 45 do 180 Din. Da dobimo dejanski čist dohodek od ha, moramo odbiti stroške pogozdovanja, uprave in čuvanja gozda, kar znaša najmanj 25 Din. Za časa konjunkturalne je torej znašal čisti dohodek od 175 do 575 Din, dočim znaša sedaj le 20 do 155 Din. Od tega dohodka pa mora plačati gozdni lastnik davke, ker se večinom predpisujejo na temelju osnovne zemljarine. Poleg tega se stopnja samoupravnih prirezov za časa krize tako povzuje, da ostaja vsako količjak slabše posestvo brez vsake čiste rente in da celo postaja pasivno.

(Konec prihodnjic)

Trgovske vesti z Dunaja

Dunaj, 13. decembra.

Za predavanje bivšega kancelarja Streeruwitza, dne 15. t. m. v veliki dvorani Društva industrijalcev vlada v vseh interesovanih krogih izredno zanimanje. Povpraševanje po vstopnicah pri jugoslovanski trgovski zbornici je namreč jako živahno. Odlični predavatelj je pač v Avstriji jako uvaževana osebnost in vsako predavanje o Jugoslaviji je posebno Dunajčanom simpatično! Menda bo to predavanje prenašala tudi ljubljanska radio-postaja.

Avstrijska železniška uprava je izdatno znižala vozne tarife za jugoslovanske tranzitne pošiljke skozi Avstrijo v Švico do Buchsa, St. Gallen-Margarethen in do Lindau-Reutin, in sicer za jajca do 5000 kg 18%, za 10.000 kg pa 23%. To je jako izdatno znižanje, ki utegne pospešiti izvoz v Švico.

Ker je bilo pri nas jako malo grozdja, a so posamezniki ipak imeli posebno smederevščine nekaj vagonov, so zadrževali izvoz do zime, češ, tedaj bo na Dunaju kolosalna kupčija. Ali ko je pričelo prihajati to zapoznelo grozdje na Dunaj, je nastopil tu strašen mraz, tako da po trgih nimajo nikjer stojnice niti odprtih, vse zmrzuje, in zmrzuje ob enem tudi volja kupovalcev, da bi v teh časih kupovali grozdje. Tako je bilo tu te dni krasnega grozdja, ki ga niso mogli prodati za noben denar, niti po 50 grošev ni šlo. Ta špekulacija se torej ni obnesla.

V jeseni so pisarili in govorili, kako da bo letos malo jabolk. Ali doslej se te govorice niso uresničile, kajti jabolk je strahovito veliko, in to ne samo ameriških, ki so tu po vsaki ceni (okrog 60 grošev kilo), marveč tudi domačih in jugoslovanskih. Zadnje dneve dežujejo iz Jugoslavije ponudbe po 4 dinarje ali za zdaj še ni kupčij na tej podlagi. Pravijo pa, da utegne biti po novem letu bolje, ker baje hamburške avkcije ameriškega blaga jako ponehjujejo.

Z našimi orehi letos ne bo res nič kupčije, kajti blago, kar ga je došlo, se ni obneslo. Daje premalo jedre, preveč je še vlažna ta roba in mnogo blaga kar zeleni

v skladiščih. Tudi te spekulacije se niso obnesle. Po moji misli je najbolje, ako naši izvozniki sploh ne računajo na dunajske trge. Doma dosežejo najbrže boljše cene.

V »Uraniji« so še vedno predstave o Dalmaciji s tamburaši in pevel Slovenskega krožka. Vedno je hiša zasedena. Za naš tujski promet se dela tu ogromna brezplačna reklama.

Za nameček pa bo v četrtek 21. t. m. ob pol 8. uri zvečer predavanje znanega prijatelja Jugoslavije prof. Karla Königa pod naslovom: Križem Jugoslavije (Kreuz und Quer durch Jugoslawien) s skioptičnimi slikami, ki jih je okrog 200. Začne pri Mariboru in konča v Skoplju. Predavatelj je že žel veliko pohvale v nekaterih kinih. Tudi ta reklama je brezplačna. Vse to je znak, kako živo je na Dunaju zanimanje za Jugoslavijo in njene lepote.

A. G.-k.

Adria prašek je boljši

Brazjavi:
Krispercoloniale Ljubljana
Telefon št. 2263

Ant. Krisper
Coloniale

Lastnik:
Josip Verlič

Veletrgovina kolonialne robe. Veleprazarna kave. Mlini za dišave

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode

Totna pestruha — Čaniki na razpologo
Ustanovljeno leta 1840

† Ravnatelj Ciril Dolenc

Dotrpel je... V soboto popoldne so ga spremili njegovi številni prijatelji k zadnjemu počitku in se s tugo v srcu spominjali vsega onega velikega trpljenja, ki ga je pretrpel v zadnjih letih pokojni Ciril Dolenc. Malo je ljudi, ki so tako zelo občutili pezo življenja, kakor pokojni Ciril. Malo pa je tudi ljudi, ki so tako zelo spoznali nevhvaležnost, kakor je bilo to usojeno pokojniku. Tem bolj živ bo zato ostal nanj spomin v srcih njegovih prijateljev, ki so poznali pokojnika ne le kot res zvestega prijatelja, velikega ljubitelja slovenske književnosti in moža, ki se je zanimal za vsa sodobna vprašanja, temveč tudi kot človeka, ki je vedno rad pomagal.

Pokojni Ciril Dolenc je bil sin uglednega ljubljanskega trgovca in meščana ter se posvetil gospodarskemu življenju. Zlasti v bančnih krogih je slovel po svojem strokovnem znanju in zato tudi postal ravnatelj Obrtne banke, ki jo je v težkih časih vodil nad vse spretno. Ni mu pa bilo usojeno, da bi plodove svojega dela tudi užival. Prišla je nato še težka in dolgotrajna bolezen, kateri je po težkih mukah podlegel, a ji s svojo duhovno silo kljuboval do zadnjega.

Bodi mu ohranjen svetel spomin!

25 LETNICA

»JUGOSLOVENSKEGA LLOYDA«

»Jugoslovanski Lloyd«, naš najstarejši gospodarski list, praznuje te dni svojo petindvajsetletnico izhajanja. Mesto s posebno številko proslavi svoj jubilej z izdajo velikega dela »Jugoslovanska privreda«, katere avtor bo njen lastnik in urednik Josip Lakatoš. — V tem ogromnem delu (400 strani kvart oblike z nad 200 grafikoni in z okoli 500 statističnimi tabelami) bo popisan razvoj in stanje vsega jugoslovanskega gospodarstva od zedinjenja pa do danes in primera z razvojem drugih gospodarstev.

Že danes opozarjamo na to zelo pomembno publikacijo in upamo, da se bodo tudi naši gospodarski krogi naročili na to veliko gospodarsko delo.

Adria prašek je boljši

TRGOVINSKA POGAJANJA JUGOSLAVIJE Z DRUGIMI DRŽAVAMI

V zadnjem času vodi naša država celo vrsto pogajanj za sklenitev trgovinskih pogodb. Nekatera pogajanja se bližajo že koncu, druga pa so komaj v začetnem stadiju. Tako so pogajanja z Nemčijo in Avstrijo že končana, z Madjarsko, Albanijo in Italijo se še vrše, dočim se bodo pogajanja s Turško in Grško šele pričela. Prav tako se v kratkem prično tudi pogajanja z Bolgarsko. Podrobnih vesti o uspehu teh pogajanj še ni, le za pogajanja z Albanijo se sporoča, da bodo v kratkem uspešno zaključena.

Ponudbe, povpraševanja

Tvrška V. E. Hassan, Tripoli (Africa) cas. post. 543 se zanima za izvoz rezanega jelkinega lesa iz Dravske banovine. — Ponudbe jo poslati direktno prej imenovani tvrdki. — (Korespondenca v francoskem jeziku.)

Tvrška Henri Saada, Tunis, 58, Avenue de Londres, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi izvozniki suhih gob. Ponudbe (v francoskem jeziku) je direktno nasloviti na prej imenovano tvrdko.

NARAŠČAJOČE CENE V NEMČIJI

Državni gospodarski minister Schmilt je izdal 1. decembra ostro svarilo nemškimi tvrdkam, posebno v kovinski industriji, proti dviganju cen, ki se je zadnje tedne trajno vršilo. Opozarja jih na svoja svarila v avgustu in septembru, naslovljena na vodilne kupčijske organizacije, naj ne ogražajo z dviganjem cen namere narod. soc. vlade, da ustvari delo za nezaposlene in da oživi kupčijo. Grozi z ostrimi ukrepi proti onim tvrdkam, ki s svojim delom nasprotujejo vladi.

Minister pravi, da ne želi splošnega znižanja cen, temveč da se cene držijo na prejšnji višini. Odločno pa je proti splošnemu dviganju cen, ker bi to sčasoma izkazalo zahtevo po višjih mezdah, čemur se je treba v sedanjih razmerah izogniti. Dviganje cen povzroči padec kupne moči konsumentov. Kriza pa se da rešiti samo z dviganjem kupne moči.

Po svetu

Kraljev rojstni dan je proslavila vsa Jugoslavija, pa tudi vse jugoslovanske kolonije v tujini, z izredno prisrčnimi slovesnostmi. Povsod, kjer žive Jugoslovani, je bil letošnji 17. december dan splošne manifestacije vsega jugoslovanskega naroda za svojega kralja. Posebno svečana in pomembna je bila proslava v Zagrebu, kjer biva sedaj kraljevska dvojica. Znova je dokazal Zagreb, da je jugoslovanska prestolnica, mesto Strossmayerja in Račkega.

»Demokratski zgovor« pok. Ljapčeva pravi v svojem komentarju o obisku bolg. kraljeve dvojice v Beogradu med drugim naslednje: »Nihče v Beogradu in ne v Jugoslaviji naj ne zahteva, da bi se že pri prvem koraku doseglo nekaj definitivnega. Postopno, zato pa tem bolj zanesljivo bo prišlo do zblizanja med našimi in jugoslovanskimi interesi. Ko bodo urejena gospodarska vprašanja, se bodo uredila tudi bolj pereča...«

Komandant kr. garde general Živković je povabil 200 bolgarskih oficirjev v goste jugoslovanske vojske. Tudi več kulturnih društev obišče Sofijo, oz. Beograd.

Bolgarski »Junak« je bil sprejet v slovensko sokolsko zvezo.

Ministrski svet je sklenil razdeliti med brezposelne 600.000 Din podpore, vsaka banovina dobi 60.000 Din.

Za dovoljenje, da smeta ustanoviti novo Jugoslovansko kmetstvo stranko, sta zaprosila prof. Moštrovič, bivši radijski poslanec in Rude Bačinic.

Regulacija Savinje se bo izvedla v desetih letih in je prvi obrok za regulacijska dela že vnešen v državni proračun. Regulacijska dela se prično še to pomlad.

Ko so hoteli v Zagrebu legitimirati pri običajni raciji policijski agenti neko sumljivo trojico, je eden od njih začel streljati in enega agenta ubil, drugega pa ranil. S pomočjo občinstva so bili vsi trije aretirani.

Ob priliki Beneškega bivanja v Parizu se je ugotovilo, da Francija prav tako odločno odklanja revizijo mirovnih pogodb in kršitev načela enakopravnosti v Društvu narodov, ko države Male antante.

Čsl. minister za socialno skrbstvo je zahteval od vlade takojšen kredit 50 milijonov Kč, od katerega bi porabil 10 milijonov za prehrano otrok brezposelnih, 40 milijonov pa za sanacijo strokovnih organizacij, ki ne zmorejo več brezposelnih podpor.

Novo špansko vlado je sestavil vodja centra Lerroux. Zunanje ministrstvo je prevzel Pito Romero, vojno Barrios, mornariško Rocha, notranje Avello in finančno Lara.

Anarhistična revolucija v Španiji se je ponesrečila in je v vsej Španiji zatrla.

Dollfus in Starhemberg sta se sestala v prisotnosti podkancelarja dr. Feya. Starhemberg je stavil celo vrsto predlogov, ki pa jih je Dollfus odbil, ker iz zunanje-političnih razlogov ne more biti za fašizacijo Avstrije.

Avstrijski preki sod, ki je že začel funkcionirati, je obsodil na smrt na večalih morilca Breitwieserja, a ga je predsednik republike na prošnjo zagovornika pomilostil na dosmrtno ječo.

Nemškega generala Kundta, ki je vodil bolivijsko ofenzivo proti Paragvajcem in ki se je končala s popolnim polomom, so Bolivijci na mestu odpustili.

Izenačenje časopisov v Nemčiji je imelo le ta uspeh, kakor je izjavil predsednik zbornice za tisk Amonn, da so vsi nemški listi sedaj enako dolgočasni.

Z vstopom Röhma, šefa napadalnih oddelkov Hitlerjeve stranke, v vlado, je bilo deklarirano, da je nemška vojska bila pomnožena za tri milijone vojakov, toliko namreč štejejo ti in njim sorodni oddelki, dočim MacDonald, Chautemps in drugi debatirajo, če se naj Nemčiji dovoli 100.000 novih vojakov. Tako piše nemški emigrantski list, ki pač Nemčijo dobro pozna.

MacDonald pripravlja nov razorožitveni načrt. Podrobnosti njegovega načrta še niso znane.

Vse stavke, pa tudi vsako izprtje delavcev je prepovedala turška vlada.

Rimski list »Imperio« je prišel v konkurz. Aktivna znašajo 57.000 lir, pasiva pa 2 milijona lir.

Zadnje »Službene novine« objavljajo prečiščeno besedilo zakona o pokojninskem zavarovanju nameščencev.

Denarstvo

ORGANIZACIJA SAMOUPRAVNIH HRANILNIC

Pretekli teden je bila v Zagrebu konferenca samoupravnih hranilnic iz vse države. Iz Slovenije so se udeležili konference senator Ivan Hribar, gerant ljubljanske Mestne hranilnice, dr. Božič, ravnatelj hranilnice Dravske banovine, Hiter, ravnatelj ljubljanske Mestne hranilnice in tajnik Mestne hranilnice v Brezicah, M. Leber. Na konferenci se je razpravljalo o novih vladnih uredbah, zlasti o uredbi o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov ter o uredbi o maksimiranju obresti i. t. d. O vseh teh vprašanjih je bila sprejeta cela vrsta sklepov. Nato se je razpravljalo o pripravah za kongres samoupravnih hranilnic, ki bo maja 1934. v Beogradu in katerega se udeležijo tudi delegati iz Češkoslovaške in Poljske. Za kongres je pripravljenih že več aktualnih referatov. Končno je bil na konferenci dosežen sporazum, da vstopi v Savez štedionica kraljevine Jugoslavije tudi Zveza jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani. Savez bo vsled tega dopolnil svoja pravila na izredni glavni skupščini, ki bo dne 20. t. m. v prostorih Gradske štedionice v Zagrebu. S tem bo izvedena organizacija samoupravnih hranilnic, ki so dovolile pod najugodnejšimi pogoji že desetino milijard kreditov in to zlasti revnim slojem. Pomen teh samoupravnih hranilnic se vidi tudi iz tega, da imajo vse skupaj okoli 230.000 vlagateljev.

PRED DEVALVACIJO LIRE?

Italijanski proračunski deficit je znašal od 1. julija 1932 do 30. junija 1933 skoraj štiri milijarde lir. V zvezi s tem se je začelo v Parizu govoriti o možnosti devalvacije lire. Posledica teh govorov je bila, da je italijanska lira nazadovala, a se kmalu nato popravila. Nekateri listi poročajo, da namerava italijanska vlada znižati že itak nizke uradniške plače, da zniža preogromni deficit v državnem gospodarstvu.

AMERIKA BI MOGLA ŠTEVILO BANKOVCEV PODVOJITI

Zastopniki Federal Reserve Boardsa so konstatirali, da imajo federalne banke toliko zlata, da bi mogle povečati obtok bankovcev za 50 odstotkov. Tudi na podlagi stare zlate cene v višini 20-67 dolarjev bi mogle federalne rezervne banke izdati za tri milijarde novih bankovcev in bi imele za te bankovce še vredno 50 odstotno kritje. Če bi nastala kreditna potreba, bodo banke tudi izdale te bankovce.

AMERIKA TROŠI SVOJ PRIHRANJENI KAPITAL

Hranilne vloge v ameriških bankah so znašale koncem prvega polletja 21-4 milijard dolarjev in so se v primeri s istim časom lani zmanjšale za 11 odstotkov. V primeri s koncem prvega polletja v l. 1930 pa so nazadovale za nad 7 milijard.

Po zadnjem izkazu Avstrijske narodne banke se je obtok bankovcev znižal za 25 na 889 milijonov šilingov, zlata zaloga je ostala neizpremenjena (188-7 milijonov), devize, ki ne spadajo v podlago, so se povečale za 5-3 na 13, menična posojila za 2 na 220, druge aktive pa so se zmanjšale za 2-4 na 185-5 milijonov šilingov. Zakonsko kritje brez zveznega dolga se je dvignilo od 19-1 na 19-5 odstotka, z vračunanjem zveznega dolga pa od 25-7 na 26-1 odstotka. — Po tem izkazu je banka zamenjala že vse devize, ki so spadale v podlago, v zlato.

Francoski finančni minister namerava razpisati novo notranje posojilo v višini 10 milijard frankov.

Angleška vlada je predlagala vsem vladam, da se moratorij po vzhodnih reparacijah podaljša od 15. decembra do 15. junija 1934.

Madjarske banke za leto 1933. ne bodo izplačevale nobene dividende, kakor poročajo madjarski listi.

Hranilne vloge so v pruskih hranilnicah narasle v oktobru za 25-3 milijonov mark.

V Avstriji je bilo leta 1929 ustanovljenih 13 delniških družb z osnovnim kapitalom 17-88 milijonov šilingov, l. 1932 osem družb z 60-1 in letos 2 družbi s kapitalom 1-5 milijonov šilingov.

Avstrijske pošte so določile tečaj šilinga za tuje valute takole: 1 Kč = 27 grošev, 1 funt = 31 šilingov in 1 dolar = 5-4 šilinga.

Washingtonska vlada nametava vse vesti o stabilizaciji dolarja.

Važnejše določbe iz novega finančnega zakona

Finančni minister je predložil skupščini poleg proračuna tudi finančni zakon, iz katerega posnemamo nekatera najvažnejša določila.

Pooblastilo za finančnega ministra

Finančni minister se pooblašča, da izda za 500 milijonov blagajniških zapisov, ki se bodo obrestovali po 7%. V to vsoto se ne vštejejo boni, izdani Narodni banki, ko tudi ne podloga za bivše predjeme državi na podlagi pogodbe med državo in Narodno banko.

Na breme proračunskih rezervnih kreditov more finančni minister iz obratnega kapitala glavne državne blagajne plačati drž. dotacijo samoupravam za kritje izdatkov, ki jih ima vsled prenosa drž. funkcij na samouprave in sicer v višini določil proračuna.

Primorski, Zetski in Vrbaski banovini more finančni minister izplačati zneske, ki so po njih potrjenih proračunih za leto 1934./35. določeni za kritje proračunskih primanjkljajev.

Iz doseženih prihrankov, oz. večjih dohodkov se sme izdati:

na zahtevo notranjega ministra občini v Skoplju za doživet poslopja za policijo 1.500.000 Din;

na zahtevo trg. ministra za zgraditev klavnice v solunski svobodni coni 700.000 dinarjev;

na zahtevo pravosod. ministra 5.000.000 dinarjev na račun osebnih in materialnih izdatkov pri izvajanju zakona o sodnem postopanju v civilnem procesu;

na zahtevo prometnega ministra 3.000.000 dinarjev za pripravljalno delo za most čez Donavo na progi Beograd-Bukarešta in 3.000.000 Din za nadaljevalna dela na tunelu Saranovo.

Razliko med borznim tečajem in vrednostjo kupljenih deviz od 29. VIII. 1932 dalje more fin. minister izdati v breme obratnega kapitala drž. blagajne.

Nadalje se pooblašča finančni minister:

1. da more dovoliti upravi monopolov za materialne izdatke, če ne bi bil proračun dosežen, večje izdatke po dejanski potrebi;

2. da more dovoliti upravi monopolov tudi posebne izdatke za petrolej, če bi ga nabavljala in prodajala v svoji režiji;

3. da začasno določa vrednost državnim in od države garantiranim obveznicam, če se morajo te sprejemati v jamstvo po borznem kurzu, vendar pa njih vrednost ne sme biti večja od njih nominalne vrednosti in ostaja v veljavi za ves čas trajanja jamstva.

4. da vse obveznice drž. posojil, ki pripadajo drž. blagajni od propadlih kavic ali pa iz drugega razloga, uporabi za amortizacijo dotičnega posojila.

5. da more zamenjati kupone 2-1/2% obveznic vojne škode za nove, o čemer predpiše podrobna določila s posebnim pravilnikom. Zamenjava je obvezna. Stroški za tiskanje novih obveznic gredo na breme rezervnih kreditov.

6. Če ne bi skupščina odobrila predložene spremembe carinske tarife, potem se ne more zahtevati nazaj razlika med predlagano in staro carino.

7. More oprostiti od plačila taks in poslovnega prometa nabavo soli, ki jo naroči monopolna uprava na Poljskem, če bodo monopolski upravi priznane od Poljske enake ugodnosti.

Določila o drž. posestvih

Finančni minister se pooblašča:

da more prodati na javni dražbi drž. posestva, ki ne dajejo čistega dohodka, a se ne morejo uporabiti za drž. potrebe ali ki ne dajejo njih prometni vrednosti primerne dohodka ter posestva, ki se že več let neprestano izkoriščajo brezplačno od drugih oseb.

Če je prometna vrednost teh posestev manjša od 100.000, odloči končno o prodaji fin. minister, če znaša vrednost do 1.000.000, potem ministrski svet, če pa presega 1.000.000 potem ministrski svet v soglasju s finančnim odborom parlamenta.

Posestva, vredna nad 100.000, se prodajajo na javni dražbi, izpod te vsote se morejo prodajati samoupravnim telesom in dobrodelnim ustanovam tudi direktno. Za takšno prodajo pa je potreben sklep ministrskega sveta.

Kupnina mora biti plačana v 5 letih in po plačani kupnini preide šele posestvo

v roke kupea. Podrobna določila se določijo s pravilnikom.

V primeru potrebe se more drž. posestvo tudi zamenjati s posestvom enake ali večje vrednosti.

Finančni minister mora potrditi zakupe manjših drž. posestev in to za največ tri leta, če enoletna zakupnina ne presega 100.000 Din.

V soglasju z ministrskim svetom more odstopiti fin. minister posamezna drž. zemljišča za zgraditev šolskih domov.

Vsi drž. uradi in ustanove morajo dati na razpolago fin. ministrstvu posestva ali njih dele, ki jim niso potrebna.

Določila zaradi drž. monopolov

Samostojni upravi državnih monopolov se dovoli 15.000.000 Din iz njene obratne glavnice v investicijske namene: za nakup zemljišč in poslopij, za zgradbo skladišč in za nabavo strojev. Ta znesek se vrne s posojilom ali pa z amortizacijo investicij.

Določba o davkih, taksah, trošarin in carinah

Kotarske pomožne blagajne se oproščajo vseh davkov in drugih drž. trošarin za svoje posle.

Neposredni davki se od drž. posestev ne pobirajo.

§ 16. Zemljarina za l. 1934 znaša 10% čistega katastralnega dohodka.

§ 17. Na ime izrednega prispevka za to proračunsko leto plačajo vsi obvezanci uslužbenškega davka 1% od onih brutto dohodkov, ki podleže temu davku. Od tega davka se izvemajo: hišna služničar, ne-kvalificirani delavci in dinnarji, orožniki, graničarji, podoficirji in upokojenci, ki so bili upokojeni pred 31. VII. 1923.

Železniški material, ki se nabavlja na Poljskem na račun monopolne uprave po kompenzacijskem dogovoru se oprošča carine in taks.

Ministrstvo za javna dela

Minister za javna dela se pooblašča:

da more star material od porušenihi mostov in stavb uporabiti za zgraditev barak in skladišč, vrednost tega materiala pa mora ugotoviti posebna kolovacijska komisija. Če se ta material ne bi mogel izkoristiti, more minister odstopiti ta material revnim občinam za popravilo obstoječih ali zgraditev novih mostov.

Prav tako more odstopiti občinam in banovinam za zgraditev mostov one železne konstrukcije, dobavljene po nemških reparacijah, ki so bile dodeljene samoupravam, a jih te niso izkoristile do določenega roka.

Za izvršitev obrambnih nasipov in regulacijo rek ter potov more odrediti gradbeni minister v primeru skrajne sile kuluk. V tem primeru veljajo §§ 38 do 47 zakona o samoupravnih potih, vendar pa se sme uporabiti delovna sila, oz. plačanje kuluka, le največ za tri edinice.

Dovoljuje se ekspropriacija zasebne lastnine, oz. obremenitev s servituti za napeljavo vodovodov, električnih vodov v korist podjetij splošne koristi. Odškodnina lastniku se določa na način, ki je predpisan za druge razlastitve.

Kmetijsko ministrstvo

Zakupnikom drž. posestva Vrana se dovoljuje, da plačajo zakupnino z delom s čiščenjem kanalov in drugih melioracij na posestvu.

Na predlog kmetijskega ministra more fin. minister izplačati 5.000.000 Din kot skontacijo na ime neplačanih zaostankov vodnih zadrug za l. 1933, za zemljo, ki je prišla pod agrarno reformo.

Vsi posli po zakonu o občinskih košnjah, ki spadajo v pristojnost kmetijskega ministrstva, se prenesejo v pristojnost banskih uprav.

(Dalje prihodnjije)

Že v 24 urah

barva, plošča in kmetijsko snižni oblike, klobuke itd. Skrohi in svetilnika srajce, ovratnike in manšete. Pere, sniž, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Šaleburgova ul. 8
Telefon št. 23-73.



Naš pravi domači izdelek

OUZD v novembru 1933

Povprečnina članov: moških 48.212 (-979), ženskih 29.685 (+1.468), skupaj 77.877 (+489); bolnikov: moških 1.169 (+285), ženskih 653 (+97), skupaj 1.827 (+382); povprečna dnevna zavarovana mezda Din: moških 26- (1-05), ženskih 18-30 (+0-12), skupaj 23-07 (-0-72); celokupna dnevna zavarovana mezda Din: moških 1.253.508-40 (-78.896-80), žensk 542.887-20 (+32.573-20), skupaj 1.796.375-60 (-44.825-60). Številke v oklepajih pomenijo prirast + oziroma padec - od lanskega leta, t. j. od novembra 1932.

Zaposlitev delavstva je bila v novembru 1933 neznatno povoljnija nego lanske leto. Prirast članstva OUZD-a je znašal 489 napram 807 v oktobru. Trenotno narašča še vedno samo število ženskih delavcev. Moških delavcev je še vedno manj kot lanske leto. Vzrok temu je — kakor smo že ponovno poročali — nazadovanje stavbne industrije, katera zaposluje pretežno moške delavce in napredovanje tekstilne industrije, katera zaposluje pretežno ženske. Radi pregleda navajamo letne razlike zavarovanih delavcev za zadnjih 6 mesecev.

Letna razlika

mesec	moških	ženskih	skupaj
junij	-4.211	+ 134	-4.077
julij	-3.351	+ 763	-2.588
avgust	-2.600	+ 1.091	-1.509
september	-1.492	+ 1.280	- 212
oktober	- 544	+ 1.351	+ 807
november	- 979	+ 1.468	+ 489

Iz teh statističnih podatkov je razvidno, da o poslabšanju zaposlenosti ne moremo več govoriti. Ne velja pa ta trditve za delavske plače, kakor je razvidno iz letnih razlik povprečne dnevne zavarovane mezde, ki odgovarja približno faktičnemu zaslužku povprečnega delavca za zadnjih 6 mesecev.

Letna razlika

mesec	moških	ženskih	skupaj
junij	-1-76	-0-76	-1-58 Din
julij	-1-32	+0-02	-1-08 "
avgust	-1-13	+0-16	-0-85 "
september	-1-06	+0-22	-0-74 "
oktober	-1-05	+0-29	-0-68 "
november	-1-05	+0-12	-0-72 "

Celotna dnevna zavarovana mezda vseh članov OUZD-a, katera odgovarja približno faktičnemu dnevnu zaslužku vseh zavarovanih delavcev je radi manjših plač še vedno nekoliko nižja (ca 2-5%) nego lanske leto. Vendar se tudi ta razlika polagoma zboljšuje, kakor je razvidno iz sledeče tabele.

Letna razlika

mesec	Din
junij	-225.512-40
julij	-143.557-20
avgust	-103.850-40
september	- 64.034-40
oktober	- 34.310-80
november	- 44.823-60

SLUŽBENI LIST

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 16. decembra objavlja med drugim: Zakon o sporazumu med Jugoslavijo in Francijo o preferenčnem postopanju z jugoslovansko pšenico. — Zakon o sporazumu o uređitvi trgovinskega prometa med Jugoslavijo in Italijo. — Pravila o organizaciji državne razredne loterije kr. Jugoslavije. — Izmenjava ratifikacijskih instrumentov o trgovinskem sporazumu (preferenci na žito) med Jugoslavijo in Francijo. — Razne mednarodne ratifikacije in konvencije. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Ljubljanska borza

Lesno tržišče

Povpraševanja:

Več vagonov neobrobjenih bukovih plohov, I., II., III., monte, suhih.

Več vagonov neobrobjenih javorjevih plohov (beli javor), I., brez gre in napak, z ravnimi vlakni. Dolžina 220—270 m, 14 cm širine naprej, 27—70 mm debeline.

1 vagon smrekovih letvic, 24/38 in 24/48 mm, 4 m dolžine, nekaj se tolerira 250 do 350 m. — Zdravo, merkantilno blago, suho. — Ceno stavi za m³ franko vagon Postojna.

1 vagon smrekovih, jelovih desk, III., širina 16 cm naprej, debelina 18 mm, dolžina 4 m. Ceno je staviti za m³ franko vagon Postojna.

1 vagon bukovih neobrobjenih plohov, I., II., III., monte, suhih, 2 m dolžine naprej, debelina 50—100 mm, širina 16/17 cm naprej. — Ceno stavi za m³ franko vagon Postojna.

1 vagon bukovih neobrobjenih, neparjenih plohov, I., II., suha roba, dolžina 2 m naprej, 30, 40 in 50 mm debeline. Ceno stavi za m³ franko vagon Postojna.

Podmere in deske, III., debeline 12, 18 in 24 mm. Ceno je staviti za m³ franko vagon Postojna.

Bukovi plohi, I., II., III., monte, neobrobjeni blago, debelina 58 mm. Ceno je staviti za m³ franko vagon Postojna.

40—50 m³ lipovih neobrobjenih plohov, I., II., od 2 m dolžine in 20 cm širine naprej, v debelini 50—120 mm.

Javorovi neobrobjeni plohi v običajnih merah. V poštev pride samo beli javor.

Morali in pomorali smreka in jelka, 78/78 mm, 88/78 mm, dolžina 4, 5, 6 m.

100 m³ kratice smreka-jelka, debelina 18 mm; 50 m³ kratice smreka-jelka, debelina 18 mm.

1 vagon orehovih neobrobjenih parjenih plohov, čim več debeline 120 in 140 mm.

100 m³ jelovih (smrekovih) desk, podmera, 24 mm debeline, 4 m dolžine od 8 do 17 cm širine, kvaliteta I., II., III., monte.

Deske smreka-jelka, III., 18 mm, deske smreka-jelka, III., 38 mm, podmera 28 mm.

Bukovi plohi, neobrobjeni, surovi, monte, 27 mm.

Bukove kratice, parjene, I., II., 27, 33, 35 mm.

Bukovi plohi, parjeni, 27—100 mm.

Bukovi hodi, I.

50 m³ neobrobjene, surove, suhe bukovine I., II., III., 27 mm od 2 m dolžine naprej; 20 m³ I., II., 40 in 50 mm debeline, od 2 m naprej; večje količine jelovega lesa III. vrste, dmenzija 18 in 24 mm.

Madrieri: 150 m³.

Federine: 100 m³, I., II., 4 m dolžine.

Smreka (komisijska), 40 m³, I., II.

Smreka-jelka, III., 4 m dolžine, 18—48 mm debeline; podmera, III., 4 m dolžine, 28 mm debeline; kratice, 150—350 m dolžine, 18, 18, 24 mm debeline; morali, 4 m dolžine, 350×7, 8×8, 4×4 cm.

3 vagoni orehovih plohov, I., II., suhih, od 27 do 100 mm (120 mm) debeline.

Orehovi surovi, neobrobjeni plohi, osušeno blago, 40—100, od 18 cm širine naprej.

Več vagonov desk, III., smreka-jelka, 12, 18, 24, 28, 48 mm; kratice in podmera.

Ponudbe:

Več vagonov I. orehovega lesa.

1 vagon I. jesenovih in lipovih hlobov.

1 vagon I. javonja od 2 m dolžine naprej.

Adria pravek je boljši

Mednarodni borzni indeksi

Tudi v preteklem tednu ni bilo razpoloženje na vseh borzih enotno. V New Yorku je zavladała zopet čvrsta tendenca, dočim je na evropskih borzih bilo večinoma mrtvilo, kakor se vidi iz teh števil:

Koncem 1927 18. 11. 25. 11. 2. 12. 9. 12.

	1927	18. 11.	25. 11.	2. 12.	9. 12.
London	70.6	70.1	69.6	70.6	
Pariz	59.5	61.3	61.2	60.9	
Berlin	26.7	28.0	28.7	27.3	
Praga	54.5	54.3	52.9	52.9	
Dunaj	27.5	28.2	27.1	26.4	
Curih	42.8	43.6	43.2	43.4	
Bruselj	26.5	27.6	28.6	28.7	
Amsterdam	30.7	32.5	32.7	32.2	
Stockholm	10.3	10.7	10.5	10.3	
New York	59.4	59.4	58.9	59.8	

Na podlagi tečajev desetih svetovnih borz izračunani borzni indeksi je ostal v preteklem tednu neizpremenjen. V primeri s tečaji v l. 1927 znaša 41.3%.

Dobava-prodaja

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 21. decembra ponudbe o dobavi 4000 m jeklenih vrvi, raznega električnega materiala, 10 zavrtkov podkovnih žebeljev, 100 kg brodarških verig, 80 kub. metrov borovega in hrastovega lesa in 3 lanenih motvozov; do 28. decembra o dobavi 2000 m jeklenih vrvi.

Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. decembra ponudbe o dobavi 300 pol modrega »Bristol« kartona, 4000 pol knjižnega papirja, 10.000 pol konceptnega papirja, 5000 pellour papirja, 8000 konopnega papirja.

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. decembra ponudbe o dobavi telefonskega materiala in 60 signalnih stekel.

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. decembra ponudbe o dobavi 200 ton drv.

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. decembra ponudbe o dobavi 200 metel, 50 m jute platna, 300 kg kristalne sode, 300 krtač, 2000 kg modre galice, 240 lesenih spojk za izolirane tračnice, 800 žicovodnih koles 200 konzol, 12 kompletnih kavelj-nastih zapor, 200 fibrastih vložkov, 2000 kg cinkovih trakov, 500 kg cinkove pločevine, 400 žaglinih listov, 3000 vijakov, 24 medenastih palic, 1000 kg jeklene pocinkane žice.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 21. decembra ponudbe o dobavi 100 kg minium barve, 5 kg aluminijeve bronze, 50 kg laka, 1 trofaznega elektromotorja, 6000 kosov opeke in 4000 m jeklenih vrvi.

(Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Zunanja trgovina

Prevozne olajšave za avstrijski izvozni les znašajo sedaj na italijanskih železnicah 20 odstotkov.

Rumunski izvoz živine v Italijo se je zelo povečal. Več ko polovica vsega rumunskega izvoza živine je šlo v prvih 9 mesecih tega leta v Italijo.

Minimalna cena za mleko je določena na Gornjem Avstrijskem na 27, v vseh drugih avstrijskih deželah pa na 30 grošev.

Na berlinski lesni konferenci, katere so se poleg južnovzhodnih evropskih držav udeležili tudi zastopniki nordijskih držav in Rusije, je prišlo do načelnega sporazuma glede določitve izvoznih kontingentov za leto 1934. Številčno pa se bodo ti kontingenti določili šele na prihodnjem sestanku. Nadalje je dogovorjeno, da se sestanejo ti zastopniki vnovič ob priliki zasedanja lesnega odbora londonske konference v Zenevi.

Nemški izvoz v Brazilijo se je v letošnjem prvem polletju povečal za 66%.

Najmodernejšo trgovsko mornarico ima danes Norveška. 28% ladij še ni starih pet let, 42 odstotkov ladij je motornih. Tonaža norveške trgovske mornarice znaša 4.07 milijonov ton in je četrta na svetu. Pred njo so angleška, ameriška in japonska mornarica.

Solitra je bilo izvoženo iz Chile 800.000 ton, dočim je znašala svetovna potrošnja 800.000 ton. Zaloga solitra so se zmanjšale od 850.000 na 350.000 ton.

Japonska industrija umetne svile bo koncem leta 1934 proizvajala na dan 160 ton umetne svile in postane s tem največji producent umetne svile na svetu.

Japonska tekstilna industrija plačuje delavcem za 10 urno delo na dan 2.2 do 2.3 jene, delavkam pa po 1.1 do 1.2 jene (okoli 15 Din).

Madjarski transferni moratorij, ki poteka dne 23. t. m., bo podaljšan za eno leto.

Špansko gospodarstvo v 3. četrtletju

V poletnih časih v Španiji normalni zastoj v gospodarstvu se je letos vsled velikega poslabšanja gospodarskega stanja nad vse poostiril, o čemer jasno priča spomenica vodilnih španskih trgovskih organizacij. Predvsem je zelo padel izvoz, kar je le deloma posledica zmanjšane kupne moči tujih trgov. Toda se bolj se je poslabšal položaj na notranjem trgu, kar je posledica slabe notranje politike. Posebno na socialnem polju izdani zakoni in naredbi se niti najmanj ne ozirajo na to, če more gospodarstvo tudi prenesti vsa nova breme, ki jih nalagajo ti zakoni in naredbi. Posebno težko zadevajo gospodarstvo odredbe, ki jih izdajajo mešane delovne komisije, tako imenovane Jura de mixtos, ki imajo tako velika pooblastila, da se ponajša že kot majhni lokalni parlamenti.

Velike zmešnjave je tudi povzročila agrarna reforma, ker so njena določila tako nejasna, da so ustvarila pravi juridični kaos. Nezadovoljstvo z agrarno reformo je zato splošno in ne samo na strani veleposestnikov. Kmetijstvo se čisto očitno proletarizira.

Število brezposelnih je po uradnih podatkih naraslo že na 350.000. Negotove politične razmere so nadalje povzročile, da nima kapital nobene volje za investicije in da povsod primanjkuje denarja. Odjem industrijskih izdelkov se stalno manjša, posebno tekstilnih izdelkov. Gradbena delavnost je popolnoma prenehala, kar ima seveda usoden vpliv na vse gospodarske panoge, ki so odvisne od gradbene delavnosti.

RAZNO

Nemške državne železnice so naročile pri nemških tvornicah za 122 milijonov mark železniškega materiala in sicer 199 parnih lokomotiv, 9 električnih, 585 majhnih in večje število osebnih in tovornih vagonov.

Železniški promet je na liški progi vsled velikih snežnih zametov ustavljen.

Silen mraz je zavladał na Krasi in v Primorju. V Trstu je bilo 10° C pod ničlo, poleg tega pa je divjala silna burja, ki je imela okoli 100 km hitrosti na uro. Več ljudi je zmrznilo, nesreč pa je bilo vse polno.

Iz Avstrije se je v prvih desetih mesecih t. l. izselilo v Rusijo 113 oseb, dočim se je lani v tem času izselilo 898 oseb.

Brzovlak v Creseen City v USA je zavozil v avtobus. 8 potnikov je bilo ubitih, 7 težko, 8 pa lažje ranjenih.

Blizu Poznaja sta trčila dva vlaka. 40 šofarjev je bilo ubitih, 50 pa zelo nevarno ranjenih.

Potniško letalo je v bližini Johannsburga v Južni Afriki padlo na tla. 13 potnikov je bilo ubitih.

V Rokavskem zalivu se je vsled viharja potopilo več manjših ladij. Skupno pogrešajo 30 ljudi.

75.000 ljudi je bilo v zadnjih 15 letih ubitih v Angliji vsled avtomobilskih nesreč. Nekateri lordi predlagajo zato, da se uvede smrtna kazen za šoferje, ki bi vsled svoje nepazljivosti povzročili avtomobilsko nesrečo.

V Parizu živi beguncev: 22.000 ruskih, 17.000 italijanskih, 13.000 španskih, 17.000 nemških in 5300 madjarskih, skupno nad 75.000 beguncev.

V Franciji je 1.7 milijona radio-naročnikov. Njih število se veča stalno.

Maske proti plinom so se začele v Pragi javno prodajati. Najcenejše maske veljajo 125 Kč, najdražje, ki učinkujejo 12 ur, pa 650 Kč.

Nova sreča za dame se vidijo v pariških izložbah. Ta sreča so na eni strani rožnata, na drugi modra. Rožnata stran naj pokaže damam po dnevi, če so njih obrazi previdno šminkani, modra pa, če so prav za večerno svetlobo.

TRŽNA POROČILA

LJUBLJANSKI TRG

Vsled snega je bil sobotni trg le slabo založen. Ze pa se opažajo na trgu bližnji božični prazniki. Zelenjave je na trgu dovolj in so ostale v glavnem stare cene. Drobne zeljate glave so po 2 Din, radiča je precej in ga prodajajo po Din 1-50 merica. Tuja cvetača se je prodajala po 6 Din. Endivije je že malo in se plačuje po 1 Din glava, koleraba je po Din 1-50. Na perutninskem trgu je živahnejše povpraševanje. Težki purani se plačujejo po do 70 Din za kg, piščanci mladi so po 20 Din. Precej so se podražila jajca, ki se prodajajo drobna po dinarju kos, debelejša pa po 2-75 Din par. — Na sadnem trgu se prodajajo jabolka po 7 Din boljše vrste, orehova jedra pa so po 32 dinarjev za kg.

MARIBORSKI TRG

Na trg z dne 12. t. m. je bilo prignanih 10 konjev, 8 bikov, 120 volov, 358 krav in 10 telet, skupaj 506 glav. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3-50 do 4—, poldebeli voli Din 2—3, plemenski voli 2-25—3-25, bikji za klanje 3—3-25, klavne krave debele 2—3-50, plemenske krave 1-75—2-50, krave za klobasarje 1-50 do 2, molzne krave 2—2-50, breje krave 2—2-50, mlada živina 3—4, teleta 5—6, prodanih je bilo 253 komadov, od teh za izvoz v Italijo 14 komadov.

Mesne cene:

Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 10—12, II. vrste 8—10, meso od bikov, krav, telic 5—7, teleče meso I. vrste 14—16, II. vrste 10—12, svinjsko meso sveže 10—16. Prihodnji živinski sejem se vrši dne 27. decembra 1933.

VINSKI SEJEM IVANJKOVCI

Tukajšnja vinar. zadr. »Jeruzaleščane«, priredila je četrtek, dne 4. januarja 1934., svoj deveti vinski sejem in razstavo v tukajšnji dvorani tik kolodvora. Navzlic letošnji množinsko slabji letini se ta prireditev vsled izredne želje mnogih vinogradnikov in interesentov kupcev ni opustila. Na ponudbo bodo vina iz leta 1932 in pa letošnji pridelek, ki se je prav lepo zgradil in je nad pričakovanje dober. Vsakdo bo imel tukaj priliko videti razna mešana in sortirana vina, vendar pa le iz ormoških ljutomerskih vinogradov. Železniške zveze so zelo ugodne, da je poset prav lahko mogoč.

Program ljubljanske radio postaje

Sreda, 20. dec. 12-15: Reproduc. operne uverture. — 12-45: Poročila. — 13-00: Čas. Slavni pevci na gramofonskih ploščah. — 13-00: Komorna glasba, izvaja Radio kvintet. — 13-30: Radio orkester. — 19-00: O vzgoji (dr. Stanko Gogala). — 19-30: Literarna ura: Finska literatura (Miran Jare). — 20-00: Vijolinski koncert Karla Rupla s spremljevanjem Radio orkestra. — 20-50: Klavirski koncert gđc. Jadvice Poženelove. — 21-30: Fantje na vasi. — 22-00: Čas, poročila, Radiojazz.

Četrtek, 21. decembra. 12-15: Pevski jazz ansambli (reproduc. koncert). — 12-45: Poročila. — 13-00: Čas, Reproduc. Dvorkov ameriški kvartet. — 18-00: Infekcijske in nalezljive bolezni otroka (dr. Konvalinka-Tavčar). — 18-30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). — 19-00: Srbohrvaščina (dr. Rupel). — 19-30: Plošče po željah. — 20-00: Božična ideja v glasbi (dr. Dolinar). — 20-30: Orgelske božične skladbe izvaja Pavel Randigaj. — 21-15: Radio orkester. — 22-00: Čas, poročila, plošče.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.
Torek, dne 19. decembra: Zaprt.
Sreda, dne 20. decembra: Praznik evrotohih češenj. Red A.
Opera, začetek ob 20.
Torek, dne 19. decembra: Zaprt.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Trgovci in industrijci!

Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

Pleskarsko in sobo-slikarsko delo
Izvršuje po najugodnejših pogojih

Ivan Genussi

Ljubljana
Igriška ulica štev. 10

Telefon 22-67